

maar wel van nu en voor iedereen

lastic. Op de wanden filmprojecties met beelden van zes bij zes meter.

jaren geleden de ramen van de Oude en de Nieuwe Synagoge nog geblindeerd werden door houten schotten: "We waren bang voor de emotionele reacties die de tentoonstellingen bij bezoekers zouden kunnen oproepen. We wilden met de schotten de emotie binnenhouden."

De schotten zijn nu weggehaald en vervangen door een donker plastic laagje dat over de ramen is

gespannen. Volgens Bouw is dat gedaan omdat de emotie nu minder heftig is, maar ook omdat het museum minder bang is deze te laten zien aan de buitenwereld. "Nu kan er weer daglicht de synagogen binnenvallen en blijft de sfeer toch intiem. De emotie kan alleen nu wel naar buiten."

Door het gebruik van nieuwe presentatietechnieken – met onder meer veel multimedia- en foto-

en filmmateriaal – probeert het JHM zijn bezoekers zoveel mogelijk te betrekken bij het verhaal.

Hetty Berg, conservator en museaal leider: "Objecten maken de geschiedenis tastbaar; elk voor-

**DE LUIKEN ZIJN WEG,
HET DAGLICHT VALT
NAAR BINNEN**

werp, elke foto of film vertelt een eigen verhaal. Dit brengt de bezoeker direct in contact met het verleden. Nieuw zijn bijvoorbeeld de korte interviews van Nederlandse Joden die op veertien beeldschermen in de Nieuwe Synagoge vertellen over hun leven voor, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog."

Het museum toont met zijn nieuwe tentoonstellingen de geschiedenis van de Joden vanaf hun

komst in Nederland in 1600 tot nu. Hiermee is volgens Berg een wens in vervulling gegaan: "Niet alleen wij, maar ook onze bezoekers misten een chronologisch overzicht van de geschiedenis dat het hele verhaal vertelde. Tien jaar geleden schreef iemand in het gastenboek de zin 'This museum is long in objects, but short in history'. Daar hebben we nu eindelijk iets aan kunnen doen."

Het buffet van het publieksrestaurant.

Een deel van de collectie van de museumwinkel.

Het begon allemaal in 1932 in de Waag

DE HEROPENING van het Joods Historisch Museum valt toevallig samen met zijn 75-jarig jubileum. Het instituut opende in 1932 voor het eerst zijn deuren, in de Waag, op de Nieuwmarkt.

De Nederlandse overheid waarschuwde musea in 1939 in verband met de dreigende oorlog hun kunstwerken in veiligheid te brengen. Hierop werd een aantal bruiklenen door het JHM aan hun eigenaren geretourneerd en werd de rest van de collectie in bewaring gegeven bij het Stedelijk Museum. Een jaar later, in 1940, moest het museum zijn deuren sluiten en in 1943 kwam collectie alsnog in handen van de Duitse bezetter; zeshonderd voorwerpen. Slechts 140 werden na de oorlog teruggevonden.

Tien jaar later pas, in 1955, kon het JHM zijn intrek weer nemen op de bovenverdieping van de

Waag. Weer tien jaar later kon het door het vertrek van het Amsterdams Historisch Museum het hele gebouw betrekken.

Het JHM is sinds 1987 gevestigd in het voormalige Hoogduitse synagogencomplex op het J.D. Meijerplein, dat uit vier synagogen bestaat: de Nieuwe Synagoge, de Grote Synagoge, de Obbene Sjoel en de Driete Sjoel. Het synagogencomplex en de daartegenover liggende Portugese Synagoge staan midden in de vroegere Jodenbuurt. Voor de Tweede Wereldoorlog werden er regelmatig diensten gehouden en kwamen Joden er bijeen voor gebed, studie en om feest te vieren.

Na de oorlog bleef het complex geplunderd achter. Na een grondige restauratie en verbouwing kregen de eeuwenoude synagogen in 1987 hun huidige bestemming.